

Institution Agricole FORTIANELL — FIGUERAS

Cliché SALLIS

16 — L'Église de Fortia

La Sibilla

LA REVISTA DE FORTIÀ

Número 19 - Juliol 2018

Guia de serveis

Telèfons i adreces d'interès

Ajuntament

Telèfon	972 53 40 69
Ajuntament	<i>ajuntament@fortia.cat</i>
Alcaldia	<i>alcaldia@fortia.cat</i>
Regidoria d'urbanisme i esports	<i>urbanisme@fortia.cat</i>
Regidoria d'hisenda, sanitat, recursos humans, joventut i serveis socials	<i>hisenda@fortia.cat</i>
Regidoria de cultura, ensenyament i espectacles	<i>cultura@fortia.cat</i>
Web Ajuntament Fortià	<i>www.fortia.cat</i>
Bloc Ajuntament Fortià	<i>www.fortia.cat/bloc</i>
Facebook Ajuntament Fortià	<i>Ajuntament de Fortià</i>
Twitter Ajuntament Fortià	<i>@ajfortia</i>

Escola Pública Teresa de Pallejà	972 53 41 49
Dispensari mèdic	972 53 41 88
Llar de jubilats	972 53 40 22
Farmàcia Núria Marcé	972 53 41 67
Brigada	602 638 200

Emergències (telèfon únic) **112**

Atenció ciutadana	012
Gas butà Malloí Hermanas	972 50 31 03
Gas Natural	900 708 709 / 900 750 750
Consell Comarcal de l'Alt Empordà	972 50 30 88
Hospital de Figueres	972 50 14 00
Hospital de Girona Dr. Trueta (Girona)	972 94 02 00
Hospital Santa Caterina (Salt)	972 18 25 00
Renfe (informació)	902 32 03 20
Estació autobusos de Figueres	972 67 33 54
Aeroport Girona-Costa Brava	972 18 66 00
Associació protectora d'animals i plantes	972 50 23 61

Horaris de serveis

Oficines municipals:

Dilluns, dimarts, dimecres i divendres de les 11 h a les 14 h

Recaptació i gestió de tributs:

XALOC: Carrer Nou, 48 17600 Figueres
972 501 365 - *altemporda@xalocgirona.cat*

Serveis tècnics:

Dimecres de les 12 h a les 14 h

Deixalleria:

Dimecres de 12 a 13 h
Per anar-hi fora d'horari truqueu a l'Ajuntament per demanar el codi del cademat.

Treballadora social i educadora social:

Concerteu entrevista al 972 52 20 00
(Consell Comarcal de l'Alt Empordà)

NOTA: L'Ajuntament, com a editora d'aquesta revista no s'identifica necessàriament amb la opinió que expressen els articles signats.

Prohibida la reproducció total o parcial de la revista sense autorització prèvia.

Horari de consultes dels serveis sanitaris:

ABS FIGUERES		D.U.I. Dolors Golobardes Pujol Dr. Pedro Aparicio Ruiz de Castañeda			
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
FORTIÀ	de 17.30 a 20 h		de 8 a 11 h		d'11.30 a 13 h
VILA-SACRA	de 15 a 17 h		d'11.30 a 13 h		de 8 a 11 h
RIUMORS		de 10 a 12 h			
EL FAR				de 9 a 13 h	

Fortià: 972 53 41 88
Vila-sacra: 972 50 56 53
Riumors: 972 53 42 72
El Far: 972 50 29 05
CAP Ernest Lluch : 972 67 76 31

Per programació de visites: <http://www.gencat.cat/ics> o trucar al **902 111 444** o al **933 268 901**
Laborables fora dels horaris estipulats contactar amb el **CAP Ernest Lluch** o **112** per emergències
Festius i cap de setmana podeu trucar al **112** per emergències o anar a l'**Hospital de Figueres**

Sumari

Guia de serveis	2
Editorial	3
Activitats	4
Fortianencs	8
Entrevista	9
Història	12
Parròquia	20
Entitats	21
Racó de l'art	26
Medi ambient	30
Ensenyament	34
Salut	40
Gastronomia	42

La Sibil·la

LA REVISTA DE FORTIÀ - Número 19 - Juliol 2018

Edita:

AJUNTAMENT DE FORTIÀ

Producció editorial:
Gorbs Comunicació

Coordinació Periodística:
Carles B. Gorbs

Entrevista:
Montserrat Segura

Correcció:
Maragda Caballero

Disseny i maquetació:
Martí Riu

Foto portada:
Església de Fortià, de la sèrie Institution
Agricole de Fortianell
Autor: Cliché Sallis, ca. 1905-1910

Impressió: Impremta Pagès

DL: Gi-40-2001

Editorial

Benvolguts veïns i veïnes,

Un any més arriba a les vostres mans un nou número de la revista de Fortià. Si bé la portada evoca al nostre passat i a un dels seus monuments més antics, l'església parroquial, amb una foto del fotògraf francès Sallis, les publicacions que podreu llegir al llarg de les següents pàgines mostren la vitalitat i el present del poble de Fortià.

Les entitats i l'Ajuntament us apropen per mitjà de diverses cròniques a les activitats realitzades al municipi des de l'estiu de l'any passat. La Montserrat Segura i Sònia Duñach han realitzat una entrevista a la Victòria Barnada sobre la fleca del carrer Marinada, i una altra a l'Isaac Ruiz sobre l'experiència amb la prova pilot per la recollida porta a porta que s'ha dut a terme des del mes de març. I el doctor Pedro Aparicio ens acosta a la modernització de l'atenció primària.

Per segon any consecutiu treuen el cap els apartats el Racó de l'Art, que compta amb aportacions sobre pintura, fotografia i poesia que mostra les habilitats artístiques d'Ángeles Barranco, Quim Palmada i Mercè Costa; i Fortià en imatges amb fotografies dels mateixos Barranco i Palmada. I com és tradició, els articles relacionats amb el patrimoni i la història del poble a càrrec de Pol Meseguer i Èrika Serna. I per postres i acabar la lectura, l'apartat de gastronomia amb els pastissos guanyadors del concurs de la castanyada de Jessica López i Marta Romaguera.

Esperem que aquests continguts siguin del vostre interès. Agraïm als col·laboradors la seva feina, als anunciants el seu suport i a la resta us encoratgem a participar en futures edicions.

Equip de Govern

JORNADES EUROPEES DE PATRIMONI

El 8 d'octubre de 2017, Fortià va acollir per tercera vegada les Jornades Europees de Patrimoni. Enguany es va posar llum sobre el patrimoni existent i desaparegut del Monestir de Sant Pere de Roda, senyor de Fortià des de l'alta edat mitjana.

L'historiador Pol Meseguer va realitzar un itinerari comentat iniciat a l'església, passant per la Casa de la Caritat, l'antiga casa de la Pabordia del monestir (que engloba l'antic mas propietat del monestir i l'anomenada casa del Delme), i fins a cal Marquès, antigament conegut com a mas del Monestir.

Al llarg del recorregut es van donar a conèixer els lligams del monestir benedictí amb els fortianencs i com aquests van anar evolucionant fins a l'extinció del cenobi l'any 1835. És un recorregut per la nostra història, que permet

entendre l'evolució de Fortià i el paper del monestir en molts aspectes de la vida quotidiana durant prop de vuit segles.

LA CASTANYADA

El passat 28 d'octubre, a la plaça de l'Església, es va realitzar la tercera castanyada popular d'ençà que el 2015 es recuperés com a activitat a l'agenda del poble.

A banda d'haver-hi castanyes i garnatxa per a tothom, el mag Fèlix Brunet ens va oferir el seu espectacle el *Circ de les puces*.

En acabar, i després del veredict del jurat, els assistents van berenar les receptes elaborades pels concursants del II Concurs de coques i pastissos.

El premi per al més bon gust se l'emportà el *brownie* de xocolates de la Jéssica López; i el del més original el pastís de tres xocolates de la Marta Romaguera. Tots els nou participants van ser obsequiats amb una pala talladora.

El servei de bar va anar a càrrec de l'AMPA Teresa de Pallejà.

Trobareu les receptes dels dos pastissos guanyadors al final de la revista, a l'apartat de gastronomia.

TEATRE A FORTIÀ

Com és habitual, des de l'any 2015, l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament ha continuat amb la programació de teatre amateur al Centre Agrícola i Social.

Des de l'estiu anterior han passat per Fortià tres companyies que ens han acostat la tasca dels petits grups d'aficionats locals. A finals de 2017, el 5 de novembre, Tequatre va representar un *Marit Ideal*, d'Oscar Wilde. En el primer semestre de l'any, els espectadors fortianencs han pogut veure la comèdia *Ell i ella*, de Nicasi Camps, interpretada pels Comediants de Llers; i *La Suite*, de Ray Conney, a càrrec de l'Aula de Teatre de Maçanet de la Selva el 15 d'abril passat. La bona assistència de públic i el bon treball de les companyies que han actuat al nostre escenari, fan que el projecte començat el 2015 s'hagi consolidat com un focus d'atracció cultural per als veïns i veïnes amants de la cultura.

El teatre tornarà al *Centru* en el darrer trimestre de l'any, un cop passat el període estival. Les obres, si no hi ha contratemps, continuaran representant-se en diumenge a les 18.00 de la tarda.

DIA MUNDIAL DE LA POESIA

El 21 de març al vespre la Llar de Jubilats va acollir més de cinquanta veïns amants de la cultura per celebrar per primer cop a Fortià el Dia Mundial de la poesia. L'acte va ser presentat pel fortianenc Josep Palmada, presentador i discjòquei de Ràdio Vilafant. Els assistents van poder escoltar un bon nombre de poesies i cançons populars recitades per un bon grapat de fortianencs i amics del poble.

La Poesia, de Marc Granell, realitzada a propòsit de la diada i llegida arreu dels Països Catalans, va ser recitada en tretze idiomes diferents (alemany, anglès, àrab, euskera, català, castellà, francès, gallec, grec, llatí, polonès, portuguès i romanès), un fet que demostra la gran diversitat lingüística del nostre municipi. Es van intercalar també les lectures d'obres d'autors locals i cèlebres, que van acabar de tancar la vetllada.

Aquesta iniciativa demostra la importància de promoure la cultura a tots nivells i demostrar que la poesia no només és per a literats, sinó per a tots els públics. L'any que ve, més i millor!

WORLD OF DESIGN

Euro Mobile
de bru

+34 972 503 962
 +34 972 503 966
 www.euromoblebru.com
 info@euromoblebru.com

MOBILIARI I COMPLEMENTES

Ctra Figueres - Roses, km 33,5
 17469, Fortià (Girona)
 Apartar de correus, 170
 17487 Empuriabrava

CELEBRACIÓ DE L'XI HOMENATGE A LA VELLESA

Amb aquest any ja són onze les celebracions que el poble de Fortià ret homenatge a la seva gent gran. Un any més el passat dia 20 de maig ens vam tornar a reunir en motiu de la celebració anual d'Homenatge a la Velleza, això va ser possible gràcies a la col·laboració desinteressada de voluntaris i empreses que va fer que la festa fos un gran èxit.

Els actes van començar amb la Celebració de la Paraula amb l'acompanyament de la Cobla Rossinyolets. A la sortida es va fer la fotografia de grup als majors de seixanta cinc anys veïns i/o nascuts al poble, tot seguit el vermut i el dinar multitudinari amb assistència tant de la gent gran del poble com de familiars i amics. L'àpat va tenir lloc en el Centre Agrícola i Social.

Durant tot el dia a la Llar de Jubilats hi va haver exposició de labors i treballs manuals, també de fotografies antigues que hi queden exposades tot l'any.

A les postres, la regidora de Cultura, Ramona Heras, va lliurar regals als mes grans: la Lola Bolasell, en Vicens Macau (l'abellaire) i a la Marina Iter i en Josep Llorens. El dinar, que va acabar en una animada sessió de ball i xocolatada, va ser amenitzat pel duet Somnis.

Per molts anys a tots i fins l'any vinent!

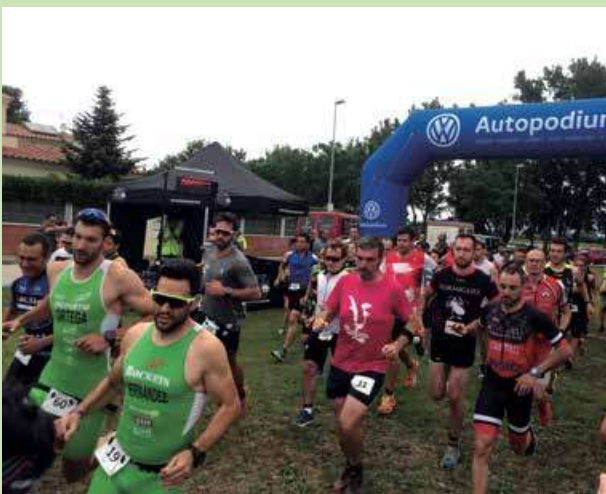
AGRAÏMENT

L'Ajuntament agraeix al veí del poble Antonio Carbó Hortensi l'obsequi lliurat al poble de Fortià consistent en un treball fet en ganxet per la seva mare i que des de la festa d'Homenatge a la Velleza presideix el cor de l'Església.

ÈXIT DE LA III DUATLÓ FORTIANENCA

El diumenge 10 de juny, noranta participants en diverses categories van prendre part de la III Duatló Rural de Fortià, un èxit de participació amb cinquanta corredors més que l'edició anterior. El dia ennuvolat, i sense gaire calor, va acompanyar als atletes que van córrer 11 km i 26 km en bici pels termes de Fortià, Riumors, Castelló d'Empúries i Vila-sacra.

Des de bon matí ja hi havia caliu de prova esportiva amb la presència dels voluntaris i algunes caravanes dels participants que venien de més lluny. La tranquil·litat de la cursa des de la seva sortida es va veure interrompuda per uns minuts de pluja, que no van aturar els corredors amb ganes de superar les seves marques en un terreny planer propici per aconseguir-ho.

El primer a arribar a la meta del Parc Bosc va ser José Luis Martín Moraleda amb 1h 34' 58". En dones, Sònia Bassas Torrent amb 1h 49' 43". Per equips, els vencedors en la categoria masculina van ser Javier Sánchez i Ivan Adelantado; en la femení, Montserrat Arbusà i Celina Arias; i en la mixta, Carmen Rodríguez i José Luis Cruz. També van participar un bon nombre de corredors fortianencs, que ajuden a arrelar la prova a la població.

Des d'aquestes línies volem fer arribar el nostre agraïment a tots els voluntaris que varen ajudar a fer possible la Duatló i a les empreses col·laboradores. Trobareu fotos i informació de la Duatló Rural de Fortià a la següent pàgina del Facebook:

www.facebook.com/DuatloRuralFortia

Esperem de cara a la pròxima edició comptar amb encara més corredors, més voluntaris i més anunciants per així fer créixer la Duatló Rural de Fortià en la seva quarta edició.

En Sergi Maza, per primera vegada en una moto, quan tenia 4 anys.

Sergi Maza va néixer el 10 de febrer de 2003. El seu pare, David, treballava a les pockets-bikes (minimotos) d'Empuriabrava i també corria els campionats que es feien en els circuits a prop de casa. En Sergi es va aficionar a les motos i amb 4 anys el seu pare li va arreglar la primera moto, que era un quad petit.

En Sergi en el pòdium.

Sergi Maza, una jove promesa

Competint en el circuit.

A partir dels 5 anys va començar a competir amb l'Escuderia Manfer, que hi corria també el seu pare. Així van passant els anys fins que el 2011, el seu pare es va dedicar només a preparar en Sergi, fins i tot van competir els dos fent equip.

L'any 2016, amb en Pol Dubois, van competir a la Copa Catalana, a la prova de resistència, que representen tres hores en moto, i queden segons en el Campionat a un sol punt dels primers.

Després d'un any sense córrer, aquest any i amb l'Escuderia Scootfast, en Sergi torna a competir a la Copa Catalana com a líder destacat, ja que de tres carreres n'ha guanyat dues i de l'altra ha quedat segon. Esperem que continuï així i que tingui molta sort.

Detergents

C/ Corral Roig, 4 - Tel. 972 53 40 70
17469 Fortià

EL FORN DE PA ARTESÀ

A primer cop d'ull, la Victòria Barnada és una dona petita i enèrgica, més aviat prima, vestida d'una manera molt actual. Una cabellera curta i grisa li emmarca les faccions ossudes. Em sorprèn fotografiant la porta de l'antic negoci; es nega en rodó a posar per a les fotografies amb què havíem d'il·lustrar l'article: "a mi ja em coneixen de tota la vida; no vull pas sortir en cap fotografia". Primera impressió encertada.

Em convida a passar a la cuina de casa seva, que és també una sala d'estar –potser n'hauríem de dir una sala de viure, ja que la vida n'impregna cadascun dels racons–, per poder anotar les seves respostes amb comoditat. "En aquesta cuina és on fem la vida, ja ho veus, hi ha de tot". És cert: hi ha la televisió, la bicicleta de la mainada, revistes, un parell de sofàs i la taula de menjar. Si aquesta cuina parlés, segurament podria explicar tantes històries com la seva mestressa.

La Victòria em diu que la fleca ha tancat recentment –a mitjans juny– i sense avisar. Tot de gent passa per allà i en veure la finestra oberta n'hi demanen el perquè. Jo mateixa en sóc testimoni entre vivència i vivència. Clients d'estiu o de diumenge, sorpresos, es temen el pitjor, cosa que ella els desmenteix. "No ho sé dir, per què ha tancat. En Giró (el llogater i titular del negoci els darrers anys) deu tenir prou raons. Però sí que puc dir que a la meva filla i a mi, després dels anys que fa que hi era i la gent que tenia, ens ha deixat molt tristes".

El forn va obrir el 1940. "Els pares venien d'Orriols. Quan van decidir venir a Fortià jo havia de néixer i els vaig fer esperar quinze dies per instal·lar-se i obrir el forn. Sempre vaig fer pa amb el meu pare; jo l'ajudava a pastar i després el venia a la botiga. Quan el meu pare es va posar malalt, ens en vam cuidar el meu nebot i jo. El meu nebot ja hi treballava; llavors se'n va cuidar més, i jo era a la botiga, però també estava pels pares. El meu pare va estar malalt durant nou anys, i

quan es va morir, es va posar malalta la meva mare, que també se'n va anar encara no un any més tard. Per aquell temps, el meu nebot, que era jovenàs, volia sortir. Mentre el meu pare va estar malalt, tancàvem un dia a la setmana perquè el noi pogués sortir. Quan el meu pare es va morir, ell va trobar feina en una empresa i es va estimar més plegar de la fleca, perquè no podia sortir gaire, i així tenia els caps de setmana lliures".

Després de tancar la fleca, la Victòria se'n va anar a casa del seu home. Això va ser pels anys noranta del segle passat. Un flequer, a la impensada, els va llogar el forn i s'hi va estar cinc o sis anys. També va haver de tancar per circumstàncies familiars, i la Victòria va pensar que ja no interessaria ningú més. Però fa deu anys, es va presentar un jove flequer, i va tornar a obrir. Fins ara.

"Va ser un temps molt feixuc", explica la Victòria. "El forn l'enceníem amb foc de llenya de pi, de feixina, que en

dèiem. Posàvem la llenya al forn i la deixàvem cremar abans de posar-hi el pa; un cop cuit el pa, l'haviem de netejar, i d'allà sortia carbó que també veníem. El pare pasava el carbó per un sedàs; els bocins grossos anaven per carn a la brasa, i els bocins petits anaven per als brasers. I el veníem, ja ho crec; això era entre els anys quaranta i cinquanta. El meu nebot, quan treballava amb nosaltres, també ho feia, però aviat se'n va cansar, perquè era molt jove. També teníem comestibles, a la botiga, així que durant un temps em vaig haver de cuidar dels pares, de la meua filla que era molt petita, d'anar a comprar per tenir la botiga ben servida... Eren moltes coses. Per això, quan el nebot va plegar jo vaig tancar".

El pa de can Barnada no era com el pa d'ara. "Ui, no", afirma amb orgull. "Ara hi ha algun pa que s'hi assembla, però el nostre era una altra cosa. Era ullat, esponjós. I durava molt. Anàvem a passar pa pels masos i també pel Far d'Empordà i Castelló d'Empúries, amb l'euga i la tartana; no hi anàvem cada dia, i quan hi tornàvem, de vegades, encara en tenien i es podia menjar. El que s'assecava anava molt bé per a les sopes i les torrades... Amb el temps, em vaig treure el carnet i llavors hi anava amb cotxe, a passar el pa. En entrar al poble o al veïnat, tocava la botzina i de seguida venien les dones a comprar-ne".

La feina de la fleca, per més que les bondats del producte la facin semblar romàntica, sempre ha estat dura. No són cap secret les nits en blanc i l'escalfor del forn, a més de la dificultat de la feina manual. "L'escalfor aixafa molt. Jo hi estava prou bé perquè era molt fredeluga, però el forn, que tocava a casa, ens escalfava la casa sencera i amb una estufa petita en fèiem prou. Ara, el meu nebot, pobre, es dutxava entre tres i quatre cops al dia. L'única cosa que fèiem a màquina era pastar; teníem una màquina molt grossa que hi estava ben bé una

«El forn l'enceníem amb foc de llenya de pi, de feixina, que en dèiem»

hora i mitja. Has de pensar que el pare s'hi posava a les nou de la nit i fins a les nou del matí no trèiem el pa a la botiga. Però, és clar, no enceníem el forn fins que el pa no començava a llevar, i a l'hivern, amb la fred, costava una mica més. Llavors, l'estona que tardava la llenya a cremar; havíem d'esperar perquè, si no, el pa es cremava! Els dies de cada dia, fèiem dues fornades, i això vol dir que, entre fornada i fornada, havíem d'afegir llenya. Del pa de la segona fornada en dèiem "pa de regit"; era bo igual, però la consistència canviava una mica perquè la pasta, que es feia d'un sol cop, havia llevat una mica més. Era un pa més blanc, també. Els diumenges fèiem fins a cinc fornades. Acabàvem rebentats. I encara esperàvem acabar la jornada per anar al cinema i al ball, que es feia a Fortià mateix. Era la nostra diversió, no sortíem enlloc més". Li pregunto com s'ho feien per dormir. "Oh, això mentre cremava la llenya. El pare s'arreglava un raconet i aprofitava aquella estona. Es posava el despertador per no dormir més del compte. Jo anava a dormir a les dotze i m'alçava a quarts de tres. I així, anàvem passant".

I és que la Victòria no només despatxava o passava pa. Era l'encarregada de pesar les masses per als pans, també; ho feia d'un en un i els posava a la pastera, i donava forma a barres i pans. "El meu pare els feia una mena de barret, als pans. Jo no me'n vaig sortir mai. Amb el temps vam afegir trenes de pa, més que res perquè el nebot volia fer alguna cosa bonica i diferent. Ell va anar a aprendre de preparar croissants, i en vam fer un

ASSECADOR COMUNTARI DE L'EMPORDÀ S.A.

Ctra. de Vilamalla a Fortià, s/n
17600 FORTIÀ

Tel. 659 90 40 61 Pere Ballart: 639 316 615

Serveis que oferim: Assecat i emmagatzematge de blat de moro i cereals, compra i venda de blat de moro, cereals, llavors, etc. Venda d'adobs inorgànics i orgànics.

Pròximament augmentarem els serveis i magatzems.

«Jo anava a dormir a les dotze
i m'alçava a quarts de tres.
I així, anàvem passant»

temps, però va durar poc perquè aviat vam plegar. El que també teníem eren coques de pa i de sucre, amb la mateixa pasta i oli d'oliva i sucre. D'aquestes n'hi havia de grosses i també d'individuals, que en vam arribar a fer cent vint o cent trenta al dia, perquè ens en venien a buscar moltes per a la mainada de l'escola i els últims anys, gent de fora i tot. D'invents no en fèiem gaires; un cop vam voler canviar l'oli d'oliva de les coques per oli de gira-sol, que llavors tothom en parlava. Però va ser un fracàs. No feia ni bona olor ni tenia bon gust. No va agradar a ningú. Així que vam decidir no tornar-hi".

Les circumstàncies del darrer tancament ens impedeixen entrar a la botiga i fotografiar el forn antic i les dependències on es feia el pa. Ens haurem de conformar amb la imaginació: la imatge d'una Victòria jove i molt alta de la tartana recorrent els camins i oferint la seva mercaderia; la família de nit, pastant i preparant el pa de l'endemà, i els mots que ens ha regalat: la feixina (feix de branques de pi), la pastera, el panissó (la tela amb què s'embolicava el pa abans d'enfornar), el pa de regit... Tant de bo que aquest forn torni a obrir aviat.

Montserrat Segura

«Ara hi ha algun pa
que s'hi assembla, però el nostre
era una altra cosa»

DAVID
QUIROMASSATGE TERAPÈUTIC I ESPORTIU

c/ Reina Sibil·la, 14 · Tel. 972 53 42 93
Mòbil 679 48 60 41
17469 FORTIÀ (Alt Empordà)

Distribuidor de
MILANO Nestlé

SALMA Food Service
QUALITAT EN PRIMERES MATÈRIES

Fol. Ind. Els Casals,
C/ Creu de la Borja, 6
17469 FORTIÀ (Girona)

Tel. 972 52 55 17

info@salmafoodservice.com
@salma_foodservice
salmafoodservice

L'ARQUITECTE CLAUDI DÍAZ A FORTIÀ

Per ERIKA SERNA COBA
Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà

Els projectes urbanístics emblemàtics aporten uns senyals identitaris i diferenciadors als municipis on s'ubiquen i els impregnen d'un aire personal. Ningú dubta que la Casa de la Reina Sibil·la és coneguda més enllà de la plana empordanesa, o que el campanar de l'església de Sant Julià i Santa Basilissa forma part del *skyline* fortia-nenc. L'actuació d'arquitectes amb renom sempre és d'agrair als municipis petits, pel valor afegit que hi aporten. Així, és el cas de la intervenció, encara que limitada, de l'important arquitecte Claudi Díaz Pérez a Fortià. Nascut el

drid, quan preparava l'examen d'ingrés a l'Escola d'Enginyers de Camins. També va ser un dels marmessors del notari Dalí. El 1930 va obtenir la llicenciatura en arquitectura a Barcelona, on coincidí amb l'historiador Pierre Vilar i es van fer molt amics. Tornat a Figueres, es casa amb Carme Garriga, filla de la farmàcia del carrer Ample i la parella tingué tres fills. S'instal·laren a la Rambla, núm. 21 on després tindria el despatx.¹

1904 a Figueres, era fill de Cristina Pérez i l'interventor de l'Ajuntament de Figueres, Claudi Díaz Marqués – procedent de Guadalajara, que s'establí a la capital alt-empordanesa el 1900. El pare de l'arquitecte ocupà el càrrec de president del Casino Menestral Figuerenc durant els anys en què es va fer l'edifici del carrer Ample, a més de ser el gerent de la Hidroelèctrica de l'Empordà. L'arquitecte Claudi Díaz va néixer el mateix any que Salvador Dalí i formà part de la generació de l'il·lustre pintor, de tal manera que compartí l'escola de pàrvuls, va ser amic de la seva germana, Anna Maria i, fins i tot, també va viure a la Residència de Estudiantes de Ma-

Claudi Díaz va ser arquitecte municipal de Figueres, i es conserven 168 projectes signats per ell d'obres majors (1934-1979) amb importants intervencions a la ciutat com l'actual façana neoclàssica de l'Institut Ramon Muntaner, l'església de la Immaculada (1958-1962), casa Bosch (1942) de la cantonada carrer Ample-Monturiol, casa Serra i casa Paltré a la Pujada del Castell... També va ser arquitecte municipal de la Jonquera, Castelló d'Empúries, Salt, Portbou, Roses (1958-1971). En aquesta última població va coincidir amb una etapa constructiva molt important, on va redactar alguns projectes de planejaments urbans per al mas Mates i el

¹ Joan Ferrerós. *Benvolguts absents (III): [recull articles publicats a l'Empordà entre els anys 2005 i 2006]*. Figueres. Regidoria de Cultura de l'Ajuntament. L'Empordà, D.L. 2006.

Tractaments antiplagues
Sistemes de rec
Neteja de jardins
Manteniments
Palmeres
Piscines
Podes

JARDINS EGEEA

674. 597. 268
jardiner83@gmail.com

Salatà, a més del disseny de la Gran Via, tot l'entorn del port pesquer i la Riera de la Cuana, al costat de nombroses reformes de cases bombardejades per l'aviació italiana, nous habitatges i adequacions de baixos per a comerços. El total de llicències urbanístiques signades a Roses supera les sis-centes.² Cal assenyalar, també, com l'arquitecte Claudi Díaz va ser responsable de projectar construccions escolars de la província de Girona fins al 1954, moment en què passaren a residir a Barcelona, però mantingué el despatx figuerenc un parell d'anys més. Compartí bufet a la plaça Marquès de Camps de Girona amb l'arquitecte Ricard Giral Casadesús (1884-1970), que substituï a la plaça d'arquitecte municipal figuerenc a Josep Azemar, però que més endavant depuraren durant el franquisme. Claudi Díaz va ser l'arquitecte que redactà el 1940 l'informe sobre els desperfectes ocasionats per la guerra a tots els edificis de l'estat a Figueres.

La llista de projectes és realment ingent, així hem localitzat per la comarca la construcció d'un nou edifici escolar a Cantallops (1932) i Ajuntament (1947), l'escola a Cistella (1955), nou Ajuntament a Cabanes (1948-1949), un cementiri a Masarac (1932), un nou habitatge de Josep Puig Foix al Far d'Empordà (1942), la capella dels Límits a la Jonquera, sis xalets a la carretera de Llançà al Port de la Selva (1963-1966), una granja de Francesc Giró a Borrassà (1976), obres de direcció de l'enderroc de la capella de Sant Baldiri de Figueres (1977-1979)... i altres.

L'actuació com a arquitecte a Fortià va ser aprovada per l'Ajuntament el 1930, quan davant de l'amenaça de tancar l'escola per mal estat de les seves aules, i amb la donació d'un solar per part de Teresa de Pallejà el 1925, amb aquesta finalitat, demanen a l'arquitecte figuerenc Claudi Díaz la construcció d'un edifici senzill i, si era possible, només de planta baixa, a l'estil dels que per aquells anys s'havien construït en altres pobles de la rodalia, com la de Boadella. Les actes municipals recullen com davant l'incompliment de l'encàrrec hagueren de contractar un nou professional, que va ser Emili Blanch, i la nova escola es va inaugurar el curs 1933-34. Més endavant, acabada la guerra, l'equip municipal es plantejà traslladar-se del pis sobre la sagris-

Imatge de l'edifici consistorial dels anys 90 (ACAE).

tia on tenien instal·lades les oficines municipals a unes noves dependències. No fou fins al 1950 en què el veí Josep Batlle Rovirola va cedir un solar seu a la plaça Catalunya per a aquesta finalitat. El Sr. Carles Casades de Còdol va fer una aportació de deu mil pessetes per a les noves obres, que sortiren a subhasta pública amb un preu de 37.617 pessetes, segons el projecte redactat per l'arquitecte Claudi Díaz. El constructor local Alfons Iler López va guanyar el concurs i va ser l'executor material. El 22 de maig del 1953 entraren en ple funcionament, en concret, el dia de Santa Quitèria, amb una inauguració molt lluïda i amb presència del governador civil provincial. Malauradament, no hem localitzat el projecte original, però podem veure com és un exemple d'arquitectura popular que es troba envoltat de construccions de baixa alçada, de planta rectangular amb dues plantes a les quals s'accedeix des del carrer a través d'una escala de tres graons situada al costat esquerre. S'hi accedeix per una porta amb un gran arc de mig punt i que, una vegada a dintre, es disposen totes les dependències municipals amb obertura a la façana i/o a l'exterior. A sobre de l'arc de mig punt hi va haver fins no fa gaire les lletres identificatives de l'edifici, és a dir, 'ajuntament', amb l'escut heràldic del moment de Fortià al costat dret. Els dos nivells es veuen accentuats per una balconada que disposa de les banderes oficials. Corona la construcció d'una teulada a un únic vessant. El 1993 el servei mèdic va ser traslladat d'un despatx del primer pis a unes noves dependències pròpies.

² Consultables a l'Arxiu Municipal de Roses. Vegi's també: Barris, Josep Maria *L'arquitecte de la dècada prodigiosa (I)* dins Barris, Josep *Roses o la recerca de la zona grisa*. Articles 1999- 2008. Roses: Ajuntament de Roses, 2008. pp. 437.

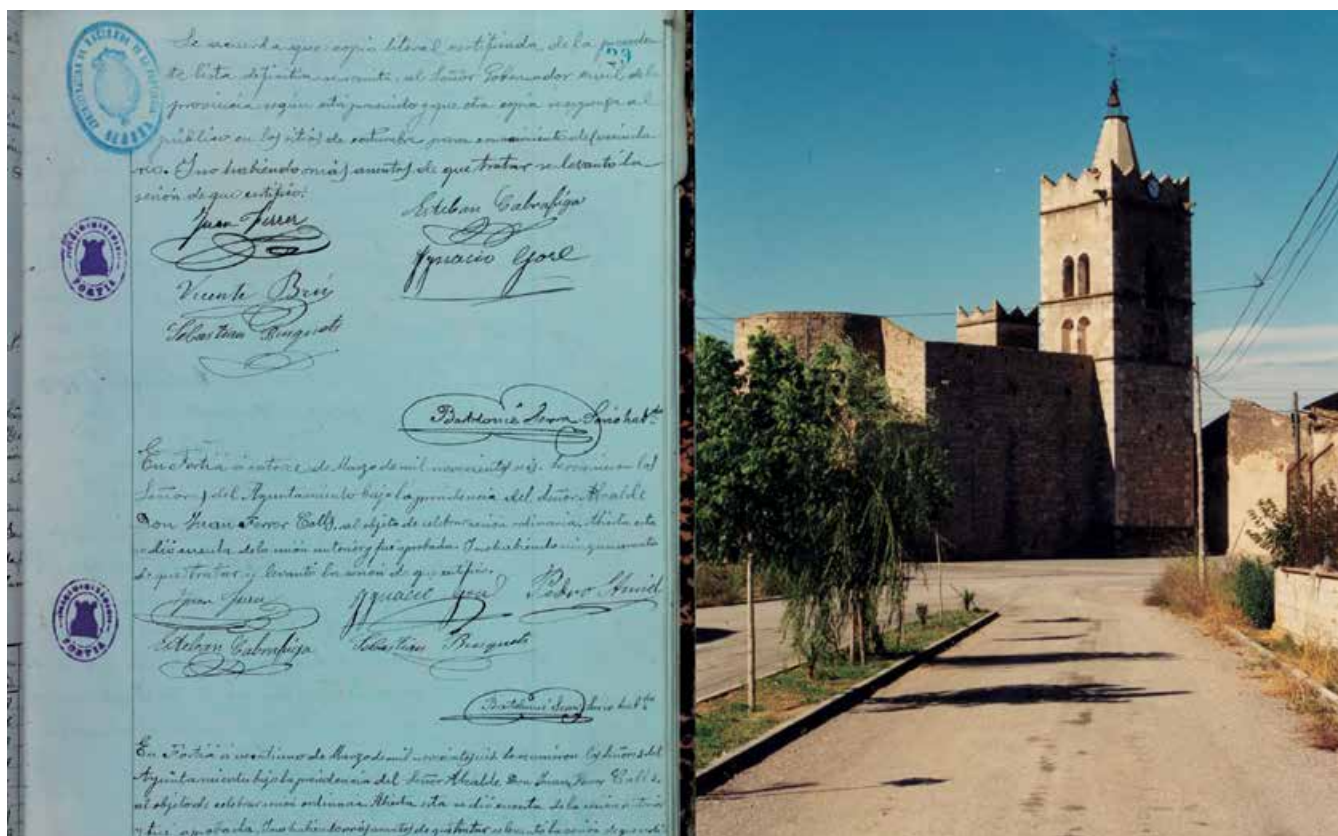
MÉS DE TRES MIL PÀGINES DE LA HISTÒRIA DE FORTIÀ AMB UN CLIC!

Per ERIKA SERNA COBA
Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà

L'Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà ha conclòs el procés de digitalització de 3.264 pàgines dels llibres d'actes fortianencs (1901-1976).

L'Arxiu Comarcal ha finalitzat les tasques de digitalització, preparació i indexació de tots els llibres d'actes de Fortià des del 1901 fins al 1976, de manera totalment ininterrompuda. S'apleguen els acords presos per l'Ajuntament des d'un primer acord del 4 d'agost del 1901, en el qual el secretari, Joan Ferreró, dóna fe de l'aprovació d'un pagament de deu pessetes a Ramon Figueras, amb el vistiplau de l'alcalde del moment, Joan Tibau, i els regidors, Joaquim Ayats, Vicenç Baldoyra i Sebastià Busquets. Mesos més tard, es dóna permís per obrir una porta a un tancament d'un particular situat davant dels Pradells amb la condició de fer un petit pont, que podria ser necessari en cas d'acumulació excessiva de pluges. S'aprofita la reunió per exigir el

manteniment net dels canals de regadiu que limiten a camins rurals. L'última acta inclosa ha estat la datada el 16 de gener del 1976, amb l'alcalde Josep Prats Causa, i Joan Ferrer Tibau, Salvador Sala i Ramon Jordà com a regidors. Hi fan constar per escrit que ja havien començat les tasques de trasllat de nínxols al cementiri nou, de tal manera que una vegada acabades, ja es podria procedir a la tramitació d'urbanització de l'espai alliberat. També hem inclòs els padrons d'habitants més antics: des del 1833, amb 330 empadronats al municipi, i fins a la guerra civil; i nombroses matrícules industrials des del 1846 amb la presència de moliners, ferrers, carreters..., tot plegat són sèries documentals molt preuades per a la recerca genealògica.

El procés de digitalització portat a terme per l'Arxiu Comarcal s'ha fet mitjançant una estació digitalitzadora que permet obtenir les imatges sense necessitat de doblegar els documents ni d'alterar-ne la forma original. La digitalització de les actes dels plens ha permès obtenir una còpia dels llibres i facilitarà la recerca i la seva consulta, sense haver de recórrer als originals. Tot seguit, s'ha fet el tractament necessari per convertir els arxius obtinguts en un format adequat per a la consulta.

El cercador 'Arxius en Línia'

És l'eina informàtica de la Xarxa d'Arxius Comarcals de la Generalitat de Catalunya que permet el control i l'enregistrament dels processos de gestió documental, des del moment en què la documentació ingressa al centre fins que es difon, en compliment del marc legislatiu actualment vigent. Permet accedir des d'un mateix entorn web a l'Arxiu Nacional de Catalunya i més d'una cinquantena d'arxius comarcals i alguns municipals. Es poden fer tres tipus de cerques: simples, avançades i per inventaris i cadascuna de les quals permet combinacions múltiples. Des de la cerca simple es poden fer cerques genèriques tipus Google

<http://cultura.gencat.cat/arxius/aca>

i, des de l'avançada, se'n poden fer de més acotades a partir d'una gran varietat de combinacions. La cerca per inventari és adient per localitzar els documents a partir del quadre de classificació. L'usuari pot fer cerques de documents amb independència del centre on es trobin, del fons al qual pertanyin o del tipus de document de què es tracti. També pot visionar les imatges associades a les descripcions dels documents i fer reserves de documentació on line. El cercador web 'Arxius en Línia' presenta la informació dels fons tenint en compte els principis de la descripció multinivell. El concepte sobre el qual s'organitza la cerca i la recuperació de la informació és el fons documental. L'usuari pot consultar, en el mateix instrument de descripció, els documents textuals, les fotografies, cartells, mapes, plànols, produccions artístiques o documents audiovisuals i sons que formen part d'un mateix fons. El cercador 'Arxius en línia' garanteix l'accés i l'ús dels documents d'arxiu a la ciutadania a més dels mateixos

titulars i productors de documentació. L'adreça és: <http://cultura.gencat.cat/arxius/aca>. Si teniu qualsevol dubte/aclariment us convidem a adreçar-vos a l'Arxiu Comarcal!

Cal no oblidar que la digitalització és un recurs que contribueix a la preservació dels documents originals, ja que ofereix una còpia alternativa a la consulta i, alhora, permet obtenir un duplicat de reserva per conservar en un repositori segur.

XATART
 REPARACIONS DE MAQUINÀRIA AGRÍCOLA
 SERRALLERIA METÀL·LICA I D'ACER INOXIDABLE

SERVEI OFICIAL : MOTORS DIESEL

DEUTZ DITER **MWM** DITER

C/ Teresa Pallejà, 3 - Tel. i Fax 972 53 40 88
 17469 FORTIÀ

Trull
 de Fortià
 RESTAURANT

Reina Sibil·la, 8
 17469 Fortià
 Tel. 972 53 42 36

LA CASA GRAN DE FORTIÀ O LA MALAURADA HISTÒRIA DEL NOM D'UNA CASA

Per POL MESEGUER BELL
Doctor en Història

Els noms de les cases i els llocs són bàsics per conèixer la història, la realitat i la idiosincràsia d'una població. La Casa Gran de Fortià n'és un bon exemple.

L'estiu de l'any 2005 un jove historiador va arribar per primer cop a Fortià. En una de les primeres visites va començar a conèixer el patrimoni arquitectònic, cultural i natural del poble. En aturar-se al davant d'un gran casal renaixentista, no li va quadrar el nom que posava en un rètol metàl·lic desgastat pel pas del temps. Alguns elements de la casa indicaven el nom d'un personatge gens conegut, Pere Ignasi Ferrer, i una data, 1628, però en el citat rètol indicatiu de la Generalitat recollia una altra designació "Casa anomenada de la Reina Sibila". Tampoc el van convèncer les teories vagues de la suposada propietat dels Fortià del casal en època baixmedieval. A partir d'aquell moment, la curiositat el va portar a apropar-se a les fonts documentals per saber del cert què hi havia darrere la història de la casa i de la família Ferrer.

Aquell jove historiador és l'autor d'aquest article i tretze anys després d'haver analitzat documentació reial, comtal, judicial, municipal, notarial i familiar té prou elements per defensar el nom tradicional que havia rebut la casa durant més de tres-cents anys, el de Casa Gran. És un nom gens estrany i ben estès al llarg de la nostra geografia, fins a disset cases catalogades a tot Catalunya tenen aquest nom; i dues a la comarca: la Casa Gran de Castelló, la Casa Gran de Portbou i, fins i tot, el mas més gran de Fortianell, abans de la construcció de la Granja Escola, era anomenat la Casa Gran de Fortianell.

Hem de treballar per la designació popular de la casa o per la imposició d'una moda que no s'ha pogut demostrar amb cap tipus de document, ni per cap tradició oral antiga? La toponímia i els noms de les cases expliquen la història d'un poble i l'evolució dels seus habitants, l'obviarem per un afany indocumentat?

Potser els canvis de propietats ocorreguts al segle XX són una bona explicació a l'oblit progressiu dels noms de les cases. Qualsevol persona gran del poble recorda qui era la família Còdol, hereva dels Ferrer de Fortià, que va rebre quasi intactes un seguit de propietats formades abans de la Guerra dels Segadors. Eren una família d'hisendats que van tenir controlat gran part del mercat de la terra i de les grans cases de Fortià entre el segle XVII i el segle XX.

La manca de descendència del cognom Ferrer, per la mort de tots els fills barons de Pere Ignasi Ferrer durant la Guerra dels Segadors, va portar al fet que passessin a mans dels descendents de l'única filla viva que, com era lògic, portarien el cognom dels seus pares: Vivet i més endavant Còdol. Ara bé, una cosa tenen clara tots els descendents: la denominació d'una de les moltes propietats de la família a Fortià, la Casa Gran. L'adjectiu gran, que en un primer moment comparteix protagonisme amb el de principal, ràpidament va agafar força per descriure el casal renaixentista fortianenc construït sobre dos vells hospicis dels Ferrer, l'equivalent al que coneixem ara per cases.

El nom no és perquè sí, sinó perquè era la casa més gran de totes les que tenien en les seves propietats a Fortià: la Martina, la Frigola, el Molí (l'actual molí del mas d'en Dorra) o la Borrassana, entre d'altres. Uns quants exemples extrets de les fonts ens apropen a aquesta realitat toponímica:

En els diferents capbreus de Sant Pere de Roda, els quals recollen les rendes que havien de cobrar els seus batlles de sac, els propietaris de la casa posteriors a 1640 la descriuen com a "Tota aquella casa en

que feya son domicili lo magnífich Pere Ignaci Ferrer, cavaller donsell de dit lloch de Fortià, que antigament eran dos hospicis y buy se anomena la Casa Gran de Vivet que és lo cap mas de la mia heretat". Aquesta, concretament, feta per Francisco de Còdol de Vivet l'any 1825, és la darrera capbreuació feta al monestir per part d'un membre de la família abans de l'extinció del cenobi benedictí. Abans de la construcció de la casa el 1628 capbreuaven "dues cases contigües ab altres cases". És per exemple el cas de Bernat Ferrer el 1501 i anteriorment, en una data indeterminada, la seva muller Caterina. O l'establiment el 1427 a un altre avantpassat, anomenat també Bernat Ferrer, de la terra on actualment hi ha l'aparcament; o l'establiment el 1388 de la terra que hi havia on hi ha els coberts davant de la casa, a un altre Bernat Ferrer.

Poc després de la mort de Francisca Ferrer el 1651, muller de Pere Ignasi, en l'inventari dels seus béns es taxava la "Casa Gran en què habitava en lo lloch de Fortià" amb un valor de 8.000 lliures, la qual havia quedat molt malmesa després de la Guerra dels Segadors. En aquest sentit, la seva néta Sabina Ferrer parlava del seu avi com "lo qual edificà la Casa Gran de Farrer de Fortià", les obres de construcció de la qual ascendiren, segons ella, a 6.000 lliures. D'aquesta època, a tall d'anècdota per l'afer que ens ocupa en aquest article, hi ha l'inventari de la distribució de la casa el 1641 i tots els béns que hi havia, com també els béns que la família tenia a l'església parroquial, una veritable joia per conèixer la realitat de la casa i del temple en aquella data. Més endavant, el 1709, en un inventari dels béns de Carles de Vivet es recull "Tota aquella casa gran dita la Casa Gran de Ferrer, situada en Fortià".

A finals del segle XVII i inici del XVIII els mossens de Fortià van recollir, també, en els llibres sacramentals, la denominació de Casa Gran. El 1698 es va anotar Joan Calça, àlies el Llarch, pagès del lloc de Fortià "lo qual morí en la Casa Gran de Domna Maria Vives i Vivet". El 1711 feia testament Francesc Vaquer, un jove Sastre de Vilallonga de Ter resident a Fortià. Temia de morir de malaltia i va fer testament "en lo llit y en la sala de la Casa Gran de Forthià, que se diu de Ferrer, que vuy és de Don Francisco Vivet, als vint y dos de mars de mil set sents y onze". Set anys després, el 1718 el mossèn anotava el bateig d'Anton Cosme, fill de Maria i de Cosme Clara, "majordom habitant en la Casa Gran de Ferrer de dit lloch".

La tradició del nom de la casa segueix reflectida en la documentació al segle XIX. El 1850 en una relació de cases de Fortià realitzada per l'Ajuntament, en la qual classificava les propietats de l'1 al 7, hi ha consignada la Casa Gran de Còdol, així com la Casa Gran de Fortianell i la casa del Marquès de Capmany (totes tres de primera classe). A la segona classe s'hi troben la casa de Pere Pla (cal Marquès), la Borrassana, la Martina i la Bahí. Entre 1901 i 1906 la Contribució Territorial Urbana de Fortià recull el nom de sis cases enlloc del nom i cognoms dels seus propietaris, com passava a la resta de finques: Casa Gran, Martina, Borrassana; Frigola i d'en Dorra; també la d'en Noguer de Segueró. De la mateixa manera, el 1941, Carlos Casades de Còdol, hereu de Dolors de Còdol Tomàs, va declarar a la Contribució Urbana "la casa del manso Casa Gran".

Detall del nom de les cases a la Contribució urbana.

Un cop recollits un bon nombre de referències documentals sobre el nom popular del casal, s'ha de destacar la seva importància. La Casa Gran és l'únic edifici declarat Bé Cultural d'Interès Nacional. La seva declaració s'engloba en la publicació del BOE del 5 de maig de 1949, que recollia el Decret de 22 d'abril, que declarava béns d'interès nacional a "todos los castillos de España, cualquiera que sea su estado de ruina". Un cop aprovat, la Direcció General de Belles Artes havia de redactar un inventari de tots els béns que hi estaven inclosos. Finalment, el 1967, l'arqueòleg provincial Miquel Oliva Prat va iniciar un seguit d'articles-inventari a la *Revista de Girona* que descrivien tots aquests béns de les comarques gironines titulats *Inventario de los Castillos, Fortalezas, Recintos amurallados, Torres de defensa i Casas Fuertes de la Provincia de Gerona*. El treball va ser iniciat l'any 1966 a petició de la presidència de la Diputació i el

La Casa Gran a l'actualitat.

mateix Oliva advertia que “El presente inventario no tiene todavía un carácter definitivo, y es lógico que adolecerá de inexactitudes para ciertos edificios”. En el cas de Fortià només esmenta la “Casa donde nació la reina Sibil·la de Fortià, última esposa del rey Pedro III, actualmente edificio renacentista”, sense cap tipus referència que ho fonamentés. Finalment, al catàleg del ministeri consignen que la casa va acabar essent catalogada el 8 de novembre de 1988.

Una de les curiositats és que actualment el catàleg de patrimoni arquitectònic de la Generalitat recull que la Casa Gran, per ells descrita com Casa de la Reina Sibil·la, té com a altre nom la Borrassana. És un error dels editors del catàleg, atès que la Borrassana és la casa de la plaça de Catalunya, 12. Fins i tot, la mateixa Borrassana apareix separatament a les Normes Subsidiàries de Fortià en una fitxa annexa diferenciada de l'IPCE de l'Arxiu Històric d'Urbanisme, Arquitectura i Disseny del COAC. Aquest error s'ha anat copiant i no s'ha corregit mai. En les mateixes normes es recullen les fitxes de Can Via, la Casa del Delme, la Granja Escola de Fortianell, Can Queló, l'església i la Borrassana. És un catàleg que de lluny no recull gran part de les cases o conjunts que haurien de formar-ne part, si més no

perquè tenen la mateixa importància arquitectònica i/o històrica que les anteriors.

En el mateix catàleg de la Generalitat se cita com a bibliografia el llibre de Joan Badia i Homs *L'Arquitectura Medieval de l'Empordà* (1985), el qual no cita cap font per a la descripció de la casa com a Casa de la Reina Sibil·la, ni tan sols fonts orals. L'única referència parla de l'aiguat de 1421, que va provocar grans destrosses al poble. També, segons Rafel Rosillo (*Resultats de l'excavació arqueològica a la casa de la reina Sibil·la*, 2012), les dades arqueològiques obtingudes de les excavacions a la casa “no permeten parlar de la Casa de la Reina Sibil·la com a tal. Creiem, però, que part de l'alçat de les façanes nord i oest podrien ser anteriors a la principal pel fet d'estar formades mitjançant una paret de tàpia d'un gruix considerable...”. Estructures antigues, segons les fonts documentals dels capbreus del monestir Sant Pere de Roda, pertanyents als dos hospicis propietat dels Ferrer aprofitats per fer l'actual casa de 1628.

El nom “casa anomenada de la Reina Sibil·la” no era utilitzat ni conegut, atès que a banda de la denominació Casa Gran, aquesta era coneguda també al segle XX

com a can Bac, amb referència a la família Busquets, que l'habitava en masoveria. Potser va donar força a aquesta invenció del segle XX el marxandatge iniciat per la Renaixença, i concretament per Serafí Pitarra amb la seva obra "Batalla de reines", de la qual Sibil·la de Fortià era protagonista, premiada i distingida als Jocs Florals de Barcelona i als premis teatrals. A partir d'aleshores, amb l'extensió de la llegenda a través de les representacions teatrals, són nombrosos els articles i publicacions dedicats a la reina, de la qual mai se n'ha documentat l'origen ni la propietat d'una casa que a l'època de la reina eren dos hospicis lluny de la força de Fortià, unes edificacions i un lloc poc probables per a una família distingida baixmedieval.

S'ha de tenir també en compte el paper a partir de la dècada de 1940 del polític falangista i advocat fortianenc Andreu Brugués Llovera, que va ocupar alts càrrecs a la política cultural de la Diputació de Barcelona i a entitats culturals com l'Ateneu Barcelonès i l'Institut d'Estudis Empordanesos. Des d'aquesta posició privilegiada va fer difusió d'un nou nom de la casa, sobretot a partir dels anys seixanta –moment de la declaració amb

el nom de casa de la reina Sibil·la. Va promoure estudis i actes, però que mai van documentar la titularitat de la casa, ni l'origen de la reina. Fins i tot es va dedicar a fer diverses conferències sobre la reina Sibil·la basant-se amb els estudis que havia encarregat. És una manera de fer més propera a la historiografia del segle XIX, basada en un relat novel·lat amb reines i prínceps, de la realitat històrica del poble de Fortià i la seva evolució històrica a l'ombra del monestir de Sant Pere de Roda.

La inscripció situada sobre la porta de l'entrada de la casa potser és una bona cloenda per a l'article: el fragment d'un psalm que diu: "NVMQUAM VIDI IUSTUM DERELICTUM", que significa "Mai he vist just desamparat", i que en el psalm original del qual va ser extret continua amb la frase "ni la seva descendència pidolar". Aquest article no intenta pidolar per una denominació, però sí demostrar que el nom tradicional del casal és el de Casa Gran, foragitat a la segona meitat del segle XX per un relat allunyat de la realitat. Tant de bo en un futur pròxim el rètol indicatiu de la casa indiqui el seu nom real i la història de l'immoble per ser fidels a la seva història.

CIMENTS MIQUEL, S.L.
recollida selectiva de runes

PLANTA DE RECICLATGE DE RESIDUS DE LA CONSTRUCCIÓ
VENDA D'ÀRIDS NATURALS I FORMIGONS

Camí de St.Pere 17469 FORTIÀ www.cimentsmiquel.com planta@cimentsmiquel.com Tel.872 004 205

CORPUS

El passat 3 de juny, diumenge de Corpus, vàrem celebrar el fet que la Laura i la Marta prengueren, per primera vegada, el Cos de Crist en forma de pa. Es trobaren les dues nenes acompanyades per les seves famílies a la celebració presidida pel nostre rector mossèn Miquel Àngel.

Aquesta festa fou un punt i seguit en la seva formació sobre el coneixement del missatge de Jesús, iniciada fa dos anys en sessions setmanals de catequesi.

Cal remarcar que les famílies van preparar l'església per a la festa, ornant-la amb rams de flors i tovalles.

Al mateix temps, un bon grup de ciutadans i ciutadanes, ajudats per un bon grup d'infants del poble, confeccionaren catifes a la plaça de l'Església rebland i dignificant la festa que celebràvem. Val a dir que els presents mostraven la seva admiració i agraïment per l'esforç emprat. Realment les catifes eren magnífiques, tant el Pantocràtor, com els caragols, les flors amb el nom del poble, els rams de l'entorn... Fem arribar el nostre reconeixement a tot aquest grup d'artistes, i els emplacem a continuar amb els seus projectes de voluntariat a benefici del poble, agraint-los el seu esforç i

encoratjant tant a les noves incorporacions de nens de l'escola com als veterans que any rere any ens deleixen amb aquestes obres acolorides.

Cada diumenge, a les onze del matí, ens trobem, a la nostra parròquia, per celebrar el dia del Senyor, escoltar la seva Paraula i combregar. Són moments intensos per enfortir la nostra fe i per mitjà dels nostres actes millorar la nostra societat, sobretot a favor dels més febles.

El primer dissabte de mes, a les cinc de la tarda, ve el Pare Paül, mossèn Bonaventura, per presidir i celebrar Missa.

El pròxim mes d'octubre seguirem amb la catequesi d'infants i joves interessats a celebrar la seva primera comunió. Les famílies que desitgin que els seus fills o nets coneguin Jesús i els valors de l'Evangeli que s'adrecin a la parròquia.

TEMPORADA 2017-2018

Uff... com passa el temps! Ja s'ha acabat una altra temporada i aquí estem altre cop, al peu del canó, per informar-vos de com ha anat aquest "curs futbolístic", novetats, canvis i altres.

Primer de tot, cal destacar que, per primera vegada des que es va crear el CE Fortià, s'ha aconseguit disposar d'equip a totes les categories del futbol base –caganius, prebenjamins, benjamins, alevins, infantils, cadets i juvenils– juntament amb l'equip de 4a catalana:

Caganius

ENTRENADOR: Víctor Raspau

Benjamins

ENTRENADOR: Àngel Romans DELEGAT: David Sala

Prebenjamins

ENTRENADOR: Pol Meseguer

Alevins

ENTRENADOR: Aleix Pujol DELEGAT: David Marín

Infantils

ENTRENADOR: Guillem Sanz DELEGAT: Pau Ubric

Entitats

Cadets

ENTRENADOR: James Birch DELEGAT: Àngel Romans

Juvenils

ENTRENADOR: Luciano Pereira DELEGAT: Joan Salomó

4a Catalana

ENTRENADOR: Pere Sanz DELEGAT: James Birch

Totes les categories juntes.

Per a un municipi petit com el nostre, això ha estat una fita molt important.

Aquesta temporada hi ha hagut també un parell de canvis més dins el club. El primer ha estat dins la junta, i és l'estrena com a president del CE Fortià de Josep Rosillo, a qui agraïm moltíssim la seva implicació amb el club. D'aquesta manera, els membres de la junta del CE Fortià aquesta temporada han estat:

PRESIDENT: Josep Rosillo

VICEPRESIDENT I COORDINADOR: Àngel Romans

SECRETARI I COORDINADOR: James Birch

TRESORERA: Ramona Heras

VOCALS: Albert Macau, David Sala i Esther Arnau

L'altre canvi té relació amb les instal·lacions del camp municipal d'esports, i és que es va considerar convenient substituir el bar per màquines dispensadores de

menjar i beure i sembla que la idea ha tingut bona acceptació entre el públic assistent als partits.

A part de tot això, el club ha organitzat, com cada any, la seva ja coneguda quina el 26 de desembre, ha tornat a col·laborar amb la Duatló Rural del poble –que va tenir lloc el passat 10 de juny– i també s’encarregarà de portar la barra del bar de la festa d’estiu de Sant Cels.

El dia 30 de juny va ser la festa de final de temporada i, un any més, l’Ajuntament de Fortià va col·laborar permetent l’entrada gratuïta de tots els/les nostres futbolistes a la piscina municipal.

Es va dinar al Centre Agrícola i Social del poble, com ja és habitual, i s’hi van aplegar unes 170 persones aproximadament. Després de l’àpat, va arribar el tan esperat moment per als nostres jugadors del futbol base –especialment per als més petits– i va ser quan el nostre

coordinador Àngel Romans els va anar presentant, individualment, dedicant-los quatre paraules i fent-los pujar a l’escenari a recollir una placa que el club els va entregar en agraïment al seu esforç, les seves ganes i la seva dedicació.

I, parlant d’agraïments, des del CE Fortià no podem oblidar donar les gràcies, una vegada més, a tots aquells que heu contribuït al fet que aquest projecte segueixi tirant endavant: pares i mares dels jugadors/es, tècnics, afició, membres de la junta i Ajuntament. La suma de tots els granets de sorra que cadascú ha aportat ha fet possible acabar una altra temporada plegats, amb motivació de cara al “curs” vinent i amb la mateixa il·lusió de sempre.

Moltes gràcies i que passeu un bon estiu!!!!

CE Fortià
Judith Vidal

EL RACÓ DE L'ASSOCIACIÓ

Com cada any, us fem un repàs de les activitats que hem fet al llarg de la segona meitat de 2017 fins aquest mes de juny de 2018.

TALLER DE RATAFIA 2017

El mes de juny vam organitzar el típic taller de ratafia que un cop més fou dirigit per l'etnobotànica Sandra Saura. Aquesta activitat ens apropa a la natura i a la coneixença i recollida de les plantes del nostre entorn més pròxim. Aprenem a fer el preparat i la maceració de la ratafia. Molts dels assistents ja són assidus al taller. I tu, a què esperes?

MULLA'T 2017

A principis de juliol, l'entitat Joves de Fortià va donar suport a la diada solidària "Mulla't", que recapta fons a favor de la lluita contra l'esclerosi múltiple. Com sempre, des de la piscina de Fortià es va realitzar el salt simultani a les dotze del migdia i es van vendre diferents articles per part de la Fundació Esclerosi Múltiple en què la recaptació total va anar íntegrament a la Fundació. Preparat per mullar-te aquest mes de juliol?

FESTA MAJOR D'ESTIU 2017

Durant el dissabte de la festa major de Sant Cels 2017, des de l'associació vam organitzar l'Spinning a la fresca el dijous 27 de juliol al vespre, on una vintena de participants varen suar a cop de pedals i a ritme de música.

TERCER MERCAT D'INTERCANVI I FIRA DE SEGONA MÀ

El 26 de novembre vam organitzar, conjuntament amb l'AMPA i l'Ajuntament, el 3r Mercat d'intercanvi i fira de segona mà. Aquesta activitat està emmarcada en la Setmana Europea de Prevenció de Residus.

PASSEJADA SOLIDÀRIA PER A LA MARATÓ

El passat 17 de desembre vàrem realitzar la caminada solidària /saludable amb els bastons de marxa nòrdica guiada per URBAN SALUT, dintre els actes organitzats aquell dia sota el títol "Fortià amb la Marató" i amb la qual any rere any anem col·laborant.

**SANT SILVESTRE 2017:
LA MÉS PATXANGUERA DE L'EMPORDÀ**

El 31 de desembre a la tarda es va fer la coneguda i consolidada Cursa Sant Silvestre amb la participació de més de cent cinquanta persones d'edats diverses que van poder córrer, caminar o pedalar. Aquest any era la vuitena edició i, com cada any, vam poder acomiadar l'any fent esport i brindant per l'any nou.

PLAYBACK 2018: 11a EDICIÓ

El dissabte de la passada festa major d'hivern va tenir lloc l'onzena edició del Playback on petits i grans van donar-ho tot dalt de l'escenari. En aquesta passada edició vam comptar amb la presentació d'en SAM, que a més de presentar els artistes locals, ens va interpretar algunes peces a "capella" i algun toc d'humor. Volem donar les gràcies a tots els artistes, assistents i col·laboradors que al llarg d'aquests anys han fet possible aquesta activitat i animar-vos per participar en la pròxima edició.

PEDALADA 2018

El passat 27 de maig de juny vam realitzar l'onzena Pedalada de Fortià amb la participació d'unes vuitanta persones. La ruta d'enguany fou la mateixa que l'any passat, que és circular i passa per diferents camins i finques particulars. Hem d'agrair als voluntaris la seva ajuda i a la Finca Senillosa, al mas Llobet i a la família Rahola, per cedir-nos l'espai i poder passar per les seves propietats.

Per acomiadar-nos, ens agradaria agrair a totes les persones que han ajudat en la realització d'aquests actes i a tots assistents, ja que sense la seva presència i col·laboració no tindrien sentit. A més a més, voldríem donar les gràcies a Tramuntana TV per la seva presència en algunes de les nostres activitats.

Desitgem que passeu una bona Festa Major Sant Cels 2018! Hi ha activitats per a totes les edats i gustos!

Animeu-vos!!!

QUIM PALMADA BELDA

Sóc en Quim Palmada Belda, fortianenc, estic estudiant Belles Arts i Història de l'Art per ampliar el meu coneixement en aquest camp tan humà i aquí us porto quatre pinzellades del meu camí artístic i la meva visió de l'art.

Art: educació vitalícia

L'art, com a tal, se sol vincular a la pintura, el dibuix i l'escultura, les belles arts tradicionals. Dir això és una farsa quan es fa teatre, cinema, poesia, música... També es fa art, ja que totes aquestes disciplines, en què el llenguatge amb el qual es produeix, la relació entre l'obra i el públic, és la creativitat.

En l'actualitat, observant com la tecnologia ha afectat socialment, veiem que ha provocat que la relació entre les persones hagi variat en els últims anys. Aquest any vaig poder assistir al festival Sónar on allà, sobretot a escala musical, es veu la interrelació de la tecnologia i de l'art, on no la critica, sinó que la valora. En el cartell hi participava Niño de Elche, cantant de flamenc. Aquest artista, per als conservadors del flamenc, és una aberració total pel fet que accedeix a la tradició d'aquest gènere musical i li dona un gir introduint elements electrònics. La creació d'art es basa a formar a través de la ficció: una realitat; un exemple clar és l'afectació de les pel·lícules en depèn de quines accions de la quotidianitat de les persones. L'art ha de ser una arma, una arma a través d'aquesta ficció de la qual s'estableixi un raonament d'allò que l'artista ens exposa. Les creacions moltes vegades es queden simplement com a elements estètics i contemplatius, queden representats en els tí-

pics comentaris: "ai, això ho tindria a casa" o "ai, que horrible! Això és art?", es pot veure com el món industrial engoleix el territori artístic.

M'he adonat que la gran majoria de persones no raonem, creiem que tenim les idees clares i respostes ràpides, això s'observa molt amb l'educació, on es prioritzen les matemàtiques a la filosofia, i així és com creixen societats plenes de superficialitat i artificialitat, en les quals el materialisme i els diners són factors de rellevància. L'art en el qual crec està lluny de crear quadres, escultures... únicament decoratives, sinó que vol intentar crear diàlegs intel·lectuals; donar importància a la col·lectivitat com a element productiu.

Però la creativitat i la curiositat que tenim, quan som petits, a molts acaba minvant, quantes vegades hem sentit a dir "a mi no m'agrada l'art"; abans de dir això raona perquè has arribat a aquesta reflexió tan directa i fàcil.

Projecte: LATRIA

A l'agost, envers l'atemptat terrorista que va patir Barcelona, es van prohibir les imatges de les víctimes, però en canvi no parem de veure cossos morts en països orientals. Aquest fet em va provocar un xoc molt gran. Un altre xoc fou la importància dels diners a l'hora de celebrar un funeral i la distribució industrial que es veu en els tanatoris. A principis de desembre vaig presenciar, de primera mà, tota la moguda mediàtica que va tenir lloc a París per la mort de Johnny Hallyday: la Torre Eiffel va tancar les llums al seu honor i l'ofici solemne es va fer a la Madeleine on una gran allau de parisencs van sortir al carrer a plorar la pèrdua del cantant. El mateix Macron l'anomenava un heroi francès. Vaig començar a tenir interès cap a la demagògia, que avui en dia patim de manera inconscient. En valorar la mort d'aquest personatge popular i no de la resta de persones, el primer es tracta d'un mort, és

destacat, i els altres de morts. Hallyday, pel que em vaig informar, no fou una persona valorada pels seus actes en la societat, sinó per la seva repercussió mediàtica en l'àmbit popular. Aquí sorgeix la figura d'ídol.

Això es tracta d'un petit recull dels factors que em van portar a iniciar el projecte: LATRIA. En ell, s'hi representa una peça escultòrica, que es tracta d'un cos, el qual viu en el s. XXI i fou un personatge que tothom aspirava a ser. La seva cripta serà trobada en un futur i se li tornarà a retre culte; se li tindrà gran adoració per les accions que fa dins del món capitalista. L'obra vol relacionar as-

pectes històrics (com les momificacions, els dòlmens...) amb rituals i aspectes religiosos, tot conjugant en els nostres temps, tenint en compte l'efectisme emocional i, per tant, en buscar la visceralitat que comporta el tema.

Amb la peça vull comprendre el funcionament de la mort en la societat i per tant ressaltar i dubtar de la visió de personatges històrics i herois. Coneixent la llegenda de Sardanapulus es pot comprendre cap a on vull anar a parar d'una manera metafòrica. Sardanapulus fou un rei siri, que es diu que va ser el responsable de la caiguda d'Assíria en mans d'Arbaces. Sardanapulus, envers la derrota que estaven vivint, va ordenar construir en els tresors del seu palau una gran pira on va ordenar que es cremés juntament amb els seus servents i concubines.

El projecte encara s'està elaborant i està en procés, però es podrà veure part a la Ruta de l'Art de Castelló d'Empúries (12,13 i 14 d'octubre).

Vaig triar Fortià per viure fa trenta anys

La història em fascina i no moltes poblacions tenen l'honor de què hi hagi nascut una Reina.

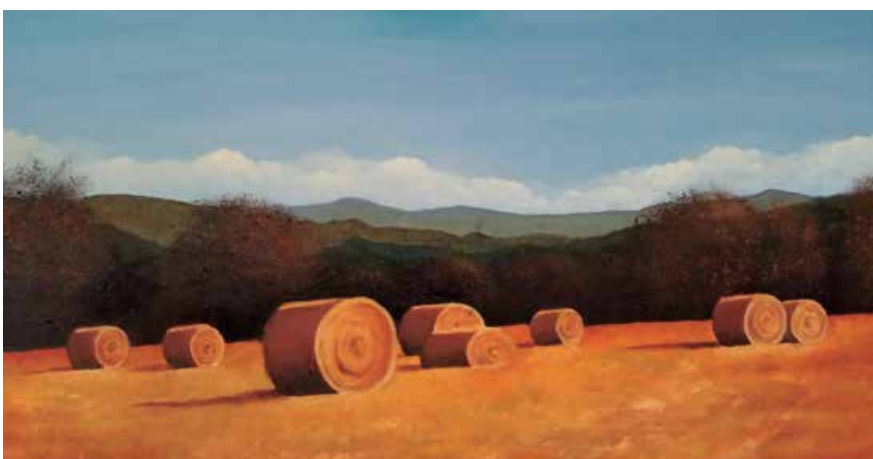
Fortià, a més, ho té tot. És una població petita, propera al mar, la muntanya, platja i neu, molt ben situada, comunicada per tres sortides a les principals carreteres, envoltada de camps fèrtils, amb una capa freàtica que li assegura aigua sense límits, zones esportives que estimulen a

quantitat dels seus habitants i també la seva tramuntana, que com té demostrat, afecta, a més d'altres coses, a la inclinació per la creativitat i l'art. És una població amb inquietuds increïbles.

Tot això és més que suficient perquè em senti encantada d'haver pres la decisió, fa trenta anys, de viure aquí.

Fa un temps que, potser aquesta tramuntana, em va incitar a posar-me davant d'un llenç i començar a pintar amb oli. No tots podem ser Dalí, però sí tots tenim el dret d'expressar el que sentim, d'una forma o d'una altra, i a mi em va donar per la pintura.

És una activitat que produeix satisfacció, que absreu i et concentra amb tu mateix, amb el consegüent efecte terapèutic de relaxació i pau.

Els temes que plasmo en els llenços són d'allò més variats, i d'aquesta forma, durant el temps que

estic amb cada un d'ells, m'integro i visc tant la ciutat, figura o paisatge que pinto, que sembla que estigui viatjant, amb cada pinzellada, al lloc que, en acabar, apareix en el quadre.

No importa que els quadres que pintem amb el cor dels aficionats no arribin a penjar-se en cap museu. L'important és que cada un de nosaltres busquem el que tenim dins. Ens podem sorprendre del que arribem a trobar i l'alegria que ens produeixi.

Ángeles Barranco

MÚSICA

Quien es quien

He querido renacer y he vaciado mi locura,
he reescrito el pergamino y no quiero ir detrás
de ese soplo de aventura.

No es un placer. Que me digas quien es quien.

No quiero abrir los ojos por no ver.
Recogeré la leña mojada y secaré las lágrimas
de cada sueño que no tenga.

No es un placer. Que me digas quien es quien.

Me sentaré en el tren y con mis versos
de viaje en viaje a otro sueño llegaré,
sin cambiar de andén.
Busco ese aliento que me diga a que estrella voy.

Esas noches que no venderé y el hotel que no lo contará,
volveré a pintar el arco iris con poca escalera my muchos colores.
No es un placer. Que me digas quien es quien.

Agustí Herrero Aranda

FOTOGRAFIA

Espigues.

AUTOR: Pity

POESIA

La nina

El Nadal ja s'acosta i
la mainada està eufòrica,
corrent i cridant
surten de l'escola.

Entre elles, una de petita
i entremaliada
que corrent amunt se'n va.

Davant d'un aparador es posa,
aixafant la cara en la vitrina
mirant amb aquells ulls de innocència:
una nina de careta fina,
de ros cabell i mirada dolça.
És la nina que ella voldria i
en la carta dels reis la posa.

Quan arriba la diada
junt amb els seus germans
amb les mans tremoloses
desemboliquen els regals;
amb cara de sorpresa i tristesa
mirant a la seva mare digué:
que aquella no és la nina
que ella havia demanat.

La seva mare amb tota tendresa
li contestà:
"potser a l'haver tanta mainada
els reis s'han equivocat".

Cada any els reis s'equivocaven
i en fer-se gran i
de la innocència anar despertant
comprengué:
Per què aquella nina de careta fina,
de ros cabell i mirada dolça
mai li van portar.

Mercè Costa Serra

FORTIÀ, POBLE DE GATS

Qui pensa que els gats són traidors, indiferents o interessats, encara no coneix els humans.

Els gats, respectats i admirats per grans cultures com l'egípcia, van ser introduïts per Napoleó amb la idea de combatre les rates i controlar les malalties infeccioses. Des de llavors, s'han convertit en els nostres silenciosos companys dels quals podem aprendre molt. Els gats no ens jutgen, només ens accepten quan ens guanyem la seva confiança.

Ja ho va dir l'Albert Einstein: "No tinc grans talents, però sí una gran curiositat".

Cats & frog.

Johnny Fortià.

Els gats són curiosos per naturalesa, sempre exploren totes les possibilitats que els envolten, la qual cosa és mal interpretada com a intrusisme. Són negociadors, només accepten si són acceptats; el tracte amb els gats és senzillament una metàfora del respecte i la tolerància. Són pacients i astuts, saben actuar en el moment precís per aconseguir l'objectiu. Saben dosificar la seva energia, descansen i no malgasten esforços inútilment.

Viuen per si mateixos, no tenen amos. Són lliures d'escollir la seva companyia. Per guanyar-se la seva confiança es re-

quereix certa psicologia. Només amb el tracte igualitari seran eterns amics.

Si els gats tenen set vides i nosaltres (els humans) només una, la vida serà sempre millor quan és compartida. Ens sentim afortunats de viure a Fortià, un poble obert i integrador fins i tot amb els gats, aquells éssers enigmàtics i desconeguts per a la gran majoria de mortals.

El fet d'estimar i respectar els gats també comporta la responsabilitat de controlar la seva reproducció per evitar conflictes amb els veïns.

Cal actuar amb determinació a l'hora de fer campanyes d'esterilització amb associacions com ProGat a Empuriabrava:

info@progatampuria.com - www.progatampuria.com

Cal Marquès de Fortià

Isaac, participant en la prova pilot de compostatge comunitari: «No és només una *eco hippy moda*, és un bé per al poble i per al medi ambient»

És dilluns al migdia. Ens reunim amb l'Isaac, un veí del poble que des del mes de març participa en la prova pilot de la recollida porta a porta de matèria orgànica. Feia temps que s'adonava de la gran quantitat de residus orgànics que llençava al rebuig i que podien ser aprofitats mitjançant un compostador, però a casa seva no té lloc per instal·lar-lo.

Quan l'Ajuntament us diu que volen implantar una recollida porta a porta de matèria orgànica, quina és la vostra reacció?

La reacció va ser bona. De fet, abans que l'alcalde ho proposés, vaig preguntar la possibilitat de posar un compostador col·lectiu. I, és clar, quan em va dir que ho estaven preparant vaig pensar que era un pas més per reduir els residus que llencem al contenidor.

El compostatge comunitari es podia fer amb la recollida porta a porta o bé que cada veí portés els seus residus al compostador comunitari. Creus que la millor opció era el porta a porta?

A mi personalment m'agradaria portar els residus, perquè llavors no estaria lligat a uns horaris de recollida, els quals no sempre em són fàcils de recordar. Però em

van explicar que en altres llocs on això s'havia permès, els veïns no eren prou responsables a l'hora de fer el procés correcte. Suposo que per a molta gent el fet que li recullin a casa també és una comoditat.

Va bé la freqüència i els dies?

A casa som dos, i ens va bé. Però a l'hivern érem tres i el cubell quedava una mica més ple. També veurem a l'estiu, serà una prova. A l'hivern no es genera tant i tampoc ha fet cap olor. Ara comença la calor i estem veient que amb dos dies comencen a sortir mosques de la fruita.

Has trobat veïns que no estiguin dins la ruta i que vulguin participar o veïns que estiguin dins els carrers de la prova i ho facin a desgana?

No. El dia de la reunió alguns es van queixar perquè els seus carrers no estaven dins la prova. Però hi ha gent que tenia molts dubtes, com el meu veí, i m'ha sorprès gratament perquè veig que cada setmana té el cubell penjat. Semblava que a la gent gran li costaria més, i estem veient que s'hi han implicat. També penso que havent-hi els carrers que hi havia seleccionats en el projecte, podria haver-hi més gent participant. No és només una «eco hippy moda», és un bé per al poble i

El tractament de la matèria orgànica en el mateix municipi evita la recollida i transport dels residus orgànics al Centre de Tractament de Residus

Cada dilluns i dijous els veïns deixen el cubell a la porta entre les 6.30 i les 8.00 del matí

per al medi ambient. No hi ha cap complexitat a separar. Un cop t'acostumes és molt fàcil. L'única cosa que pot passar és que te n'oblidis del dia que toca treure el cubell!

L'Ajuntament facilita que en cas de descuit tingueu una alternativa?

Jo me n'he oblidat un parell de vegades, però he trucat a l'Ajuntament i m'han donat permís per anar-ho a abocar directament, et recorden que has de remenar i no tirar-hi la bossa. Vaig insistir a poder tenir alguna mena de compostatge al poble i estic molt conscienciat i implicat en el projecte, l'Ajuntament sap que ho farà bé, suposo que per això m'ho permeten. De fet vaig tenir notícia que algun veí hi havia anat a abocar directament sense permís i havia deixat les bosses a dins, senceres.

La brigada va rebre una formació específica per part dels tècnics del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Què li diríem a aquests veïns? Perquè sou moltes famílies que ho feu amb molta cura. Si dos o tres deixen la bossa directament dins el compostador comunitari sense buidar ni remenar, és la brigada qui ha de mirar d'arreglar-ho traient i buidant les bosses que han deixat. Al final això perjudica l'esforç que feu tota la resta.

Home, jo els diria que abans d'abocar-ho sense permís, truquin a l'Ajuntament i avisin. La solució fàcil seria llençar-ho a les escombraries normals i ja està, però suposo que si ho deixen al compostador és perquè ja l'han separat correctament a casa. Per tant, que

s'informin a l'Ajuntament i busquin la millor manera de gestionar-ho. Els informaran del que poden fer i del que no. En general, la gent no és conscient que s'ha de remenar i barrejar amb serradures. Si tu hi vas a abocar la bossa d'orgànica, necessites poder remenar i barrejar, a més de treure la bossa. Si cada veí hi anés a abocar pel seu compte, això es descontrolaria.

Creus que el fet de separar la matèria orgànica ajuda a què se sigui més conscient de separar la resta de residus?

En el meu cas va ser a la inversa. Fer la separació de paper, vidre i envasos em va fer veure que no tenia sentit que tingués un cubell d'escombraries amb residus que, en molts altres llocs, ja es podien separar per fer-ne adob. D'aquí va venir la meua insistència a l'alcalde.

En altres cases pot ser que aquest projecte estigui ajudant a conscienciar. He vist que moltes vegades es fa la separació parcial dels residus, només allò que és més còmode: ampolles de vidre, cartró i ampolles de plàstic. Quan fas l'orgànica ja prepares els diferents contenidors, i ja no costa tant separar bé, sobretot els envasos com els embolcalls de plàstic o les llaunes.

Des que separeu al màxim, cada quant treus el rebuig?

De fet abans teníem un cubell gros i hi anava l'orgànic i la resta que no reciclàvem. Però ara hem hagut de canviar i comprar un cubell més petit, de la mateixa mida de l'orgànic, llencem un cop per setmana o setmana i mitja. Primer perquè som només dos a casa i entre setmana mengem molta fruita i molta verdura, i això

ja és orgànic. D'envasos de plàstic i llaunes veig que en generem moltíssims. Tot i comprar a granel no és fàcil de prescindir de les bosses de plàstic, i a més, moltes coses vénen empaquetades amb plàstic i cartró, i no tens més remei que endur-t'ho a casa.

Quina valoració en fas del projecte de compostatge comunitari?

Molt positiva. El que sí que trobo a faltar és el pas de poder abocar les restes de carn i peix, perquè ara per ara ho hem de posar al rebuig. L'únic problema és quan ve família de Girona que estan acostumats a separar en contenidor a la via pública i per tant hi llencen de tot: carn, cloves, óssos i peix, i hem de recalcar que el nostre compostador comunitari encara no està preparat per assumir això. Però sabem que és un pas del futur pròxim.

Els resultats mostren un creixent interès per part dels veïns participants

I què en farem del compost que n'obtinguem?

Que el facin servir els de la brigada municipal per adobar les plantes i arbres del poble, no?

Creus que podríem ampliar el projecte a altres carrers?

Abans d'ampliar-ho cal conscienciar que és important que es faci, perquè si ja els carrers que hi ha ara falta molta gent que s'impliqui, això significaria que la brigada per fer la recollida necessitaria més temps per recollir la mateixa orgànica, i no sortiria a compte. Si realment ens impliquem tots els del nucli, llavors es pot anar ampliant.

	KG RECOLLITS	BOSSES	LLARS PARTICIPANTS	% PARTICIPACIÓ
Març	196,15	96	18	77,00%
Abril	293,70	121	19	79,00%
Maig	287,05	131	19	80,87%

Sònia Duñach

Àrea de Medi Ambient del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

CANBAYRE
CASA RURAL SEGLE XVI

Carrer Major, 9 - 17469 Fortià (Gi)
Tel. +34 972 534 324
www.canbayre.com
canbayre@canbayre.com

Farmàcia
Núria Marcé
Badosa

17469 FORTIÀ
Tel. 972 53 41 67

BIO empordà

Ajuda'ns a reciclar

SER SALL

972 158 742
Recollida d'oli vegetal usat
Transportista i gestor de residus

ACTIVITATS DEL DARRER CURS 2017-2018

Aquí us deixem una mostra d'algunes de les activitats fetes aquest curs.

Gaudiu d'aquesta bonica estació de l'any i ens tornem a veure al setembre amb les piles ben carregades i un munt d'experiències estiuenques per recordar i compartir.

Bon estiu a tothom i fins aviat!

LA CASTANYADA

Com cada any, una bona castanyada vam celebrar, danses i castanyeres no hi van faltar!

PATGES

Hem sigut tan bons que un any més hem tingut una vida d'allò més especial... el patge reial. L'esperem l'any vinent!

EL TIÓ

Com a bona tradició catalana, el Tió a l'escola no podia faltar. Petits i grans vam picar fort i molts regals va cagar.

EASTER EGG HUNT

Com a bona tradició anglesa, vam menjar xocolata, quants ous que vam trobar! "Happy Easter everybody!"

LA MONA

Com vam gaudir fent la Mona, va quedar exquisida i d'allò més bonica.

L'HORT

Com a projecte del tercer trimestre a infantil, s'ha començat a treballar l'hort a l'escola i s'ha aprofitat el bon temps per realitzar totes les tasques de l'hort.

SANT JORDI I LA PRINCESA, LA ROSA I EL DRAC...

El dilluns 23 d'abril, vam celebrar el dia de Sant Jordi. L'AMPA va muntar una parada de llibres, contes i roses. Petits i grans vam fer activitats relacionades amb la diada, inventar i redactar poemes, una obra de teatre, intercanvi de llibres, tallers de treballs manuals i una catifa amb material reciclat, gràcies a la iniciativa de dues mares d'exalumnes de l'escola.

PROJECTE DE MEDI AMBIENT

Enguany hem realitzat un projecte de medi ambient.

Bicicletada: aquest passat mes de febrer, vam anar a pedalar per potenciar la mobilitat sostenible i per fer salut.

Ensenyament

L'artista Frank Piep: petits i grans hem confeccionat quadres amb la col·laboració d'aquest artista a partir de material rebuig i joguines que ja no utilitzen.

EXCURSIÓ FINAL DE CURS

Els alumnes de cicle mitjà i cicle superior van anar de colònies al càmping Bassegoda Park i a l'observatori astronòmic d'Albanyà.

SETMANA ACTIVA

Abans d'acabar el curs, hem passat una setmana cultural ben diferent, i com diu el títol "no hem parat".

Una de les activitats realitzades ha estat la Mulassa de Mollet de Peralada.

Escola Teresa de Pallejà

AMPA ESCOLA TERESA DE PALLEJÀ

ACTIVITATS CURS 2017-2018

INTERCANVI I FIRA DE SEGONA MÀ

Un any més, el 26 de novembre es va portar a terme la Fira d'Intercanvi i Segona Mà. L'AMPA va col·laborar-hi oferint servei de bar i els pares van aportar coques per tal de vendre-les en benefici de l'AMPA, és a dir, dels nens. A més, vam muntar una parada de venda de ponsèties. Com és de costum, alguns nens amb ganes de treballar van anar a vendre-les porta a porta i s'ho van passar d'allò més bé.

APORTACIONS A L'ESCOLA

Gràcies als beneficis que aquest curs l'AMPA hem aconseguit amb les activitats realitzades, hem comprat material per als alumnes d'infantil, dues tauletes per a l'aula d'educació especial, una pissarra Vileda, un projector, la meitat d'una pissarra digital i el cost de l'autobús per a una de les excursions proposades per l'escola.

QUINA

El 2 de desembre va tenir lloc la Quina de l'AMPA, amb una bona participació, tot i que no tan bona com l'any anterior, la que potser podem definir com la millor des que l'AMPA va decidir organitzar-la.

Aquest any, atribuïm el descens de participació al mal temps.

L'any que ve anirà millor, segur!

CARNAVAL

Aquest any, tal com va fer l'any passat i amb el suport de l'Ajuntament, l'AMPA hem tornat a instal·lar una passarel·la infantil de Carnaval, on els nens ens deixen veure les seves facetes més divertides. Vam repartir premis per la disfressa individual més original, la més treballada i la grupal. A més, tots els participants van tenir un detall per agrair la seva participació.

Ensenyament

DIADA DE SANT JORDI

Aquest any, la diada de Sant Jordi es va celebrar el di-lluns 23 d'abril. Vam muntar una paradeta de llibres, roses i rosers al Parc dels Paradells. A més, la Mariví Belda i la Sílvia Coll van col·laborar amb l'AMPA i l'escola organitzant un taller amb material reciclat per dibuixar un drac, un cavaller, una princesa i una rosa molt originals al pati de l'escola.

D'altra banda, estem molt contents per la participació de la gent de Fortià i voltants amb la paradeta de l'AMPA. Moltes gràcies a tots i totes!

FOTOGRAFIES DELS ALUMNES DE L'ESCOLA

Com cada any, l'AMPA s'ha encarregat de contractar un fotògraf per fer les fotos de curs dels alumnes de l'escola.

Un any més, hem considerat que el més oportú seria que les fes un antic, i fortianenc, alumne de l'escola, en Xavier Arnau.

Escola Teresa de Pallejà - Fortià - Curs 2017-2018

FESTA FI DE CURS

El passat diumenge 17 de juny vam celebrar la festa de fi de curs.

Aquest any va ser ben diferent, ja que es va organitzar en horari no lectiu.

A partir de les 11 del matí, vam organitzar al pati de l'escola, la Festa de l'Escuma i un inflable lliscant d'aigua a través de l'empresa Rutac, que van fer que els nens gaudissin molt i no patissin tanta calor.

A les 14 hores, pares, alumnes, germans, familiars i tots els qui ho van voler, ens vam traslladar al Centre Agrícola i Social per gaudir d'un dinar (gratuït per als nens de l'associació). La participació va ser destacable.

Al mateix temps, l'AMPA va fer un detall als nens de l'escola, en aquesta ocasió una camiseta vermella amb el logotip de l'AMPA.

Val a dir que el detall d'aquest any per als nens de sisè va consistir en una tassa personalitzada amb la foto de classe i el pagament d'un sopar amb els companys de classe al Restaurant Tramonti Platja de Roses, als quals els va acompanyar la seva tutora, l'Anabel Vargas. T'ho agraim molt, Anabel! Gràcies.

L'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT DEL PRÒXIMS ANYS A FORTIÀ

Amb l'obertura aquest mes de juliol del nou centre d'atenció primària al sud de la ciutat de Figueres que es dirà CAP Josep de Masdevall –anomenat així en honor a un metge figuerenc de la cort de Carles III–, molts fortianencs m'han preguntat com els afectarà. En principi no suposarà cap canvi rellevant a la consulta del dia a dia, però voldria aprofitar l'ocasió per repassar amb els lectors alguns canvis que es produiran i altres que s'han produït recentment.

La inauguració del Nou CAP Josep de Masdevall produirà alguns canvis organitzatius. El canvi més destacat i immediat serà la concentració en aquest CAP de tota l'atenció pediàtrica, pel que l'atenció sanitària infantil dels nens i nenes de Fortià es realitzarà exclusivament en aquest centre fins al moment que compleixin quinze anys, quan seran assignats automàticament (no cal que feu cap tràmit) a les consultes d'adults de Fortià.

L'equip d'atenció primària de salut de Figueres (EAP FIGUERES) atén a una població aproximada de 47.000 persones. Ofereix assistència al Centre d'Atenció Primària de la ciutat de Figueres mitjançant el CAP Ernest Lluch (el de "tota la vida" al costat del Museu Dalí), el CAP Josep de Masdevall, el nou que substitueix els mòduls provisionals de "Figueres Sud", a més dels consultoris locals de la Marca de l'Ham, Riumors, del Far d'Empordà, Vila-sacra i a la nostra població, Fortià. Atén a una població aproximada de 47.000 persones i s'encarrega de donar atenció sanitària des de les 08.00 a les 20.00 hores els dies laborables de dilluns a divendres. Fora d'aquests horaris (de 20.00 a 08.00 hores, dissabtes i festius), les urgències són ateses a Punt d'Atenció Continuada de l'Hospital de Figueres. Els ciutadans de Fortià que necessitin assistència sanitària poden, com feien fins ara, sol·licitar visita al consultori local de Fortià trucant al telèfon de cita prèvia (933 268 901) o per mitjà d'Internet. Si necessiten visitar-se d'urgències o en un altre centre (a Figueres o en

un altre dispensari) s'han de posar en contacte telefònicament. Els telèfons i horaris estan indicats en el tauler d'anuncis a l'entrada del dispensari de Fortià.

A partir del setembre es produiran més canvis, com la incorporació al CAP Josep de Masdevall d'una llevadora de l'ASSIR, que prestarà l'atenció maternoinfantil i que evitarà a moltes dones desplaçaments a l'Hospital de Figueres com passava fins ara. A més, es començaran a realitzar extraccions analítiques en el nou CAP i s'incorporarà un equip d'odontologia i alguns metges i infermeres del CAP Ernest Lluch, contribuint a disminuir la seva massificació.

Una altra novetat recent que voldria comentar és l'aparició en l'últim any d'una modalitat de visita mèdica o infermera "no presencial" anomenada e-consulta. Alguns de vosaltres ja l'heu començat a utilitzar i estic convençut que pot ser de gran utilitat per a tots i que

guanyarà força en els pròxims anys. Consisteix en el fet que mitjançant la pàgina web de "La meva salut" podríeu, a més de consultar els vostres resultats de proves, pla de medicació o planificar visites (entre moltes altres coses), fer-nos consultes tant a la infermera com al metge que es puguin resoldre sense necessitat de visitar-vos presencialment. Pot ser-vos de molta utilitat si no podeu venir en els nostres horaris d'atenció presencial i el motiu de consulta és més aviat burocràtic. Nosaltres ens comprometem a respondre-les en els següents dos dies laborables (rebreu la resposta mitjançant un e-mail). Per poder dur a terme aquestes "e-consultes" només necessiteu un telèfon mòbil, un correu electrònic i donar-vos d'alta amb la nostra administrativa en l'horari habitual d'atenció.

Una darrera novetat que no voldria deixar de comentar és que a partir del 2020, després de l'acreditació de l'EAP FIGUERES com a centre docent, per la consulta de Fortià començaran a venir residents de medicina de família, que passaran pel nostre dispensari per acabar de formar-se com metges. Estic segur que els acollireu

amb la màxima confiança i que, amb el seu entusiasme, la seva presència millorarà l'atenció mèdica de la població. Jo, personalment, em faré responsable que sigui així.

Com heu vist al llarg dels últims 25 anys, l'atenció sanitària a la població de Fortià, des de l'època del Dr. Grabulosa (al que no vaig arribar a conèixer i al qual admiro pels vostres comentaris cap a la seva persona), s'ha anat adaptant als temps, amb l'arribada dels ordinadors a les consultes, la història clínica compartida i la desburocratització d'informes mèdics i receptes. Tinc la convicció que en els pròxims 25 anys (abans de la meva jubilació) ens podrem beneficiar dels reptes de modernització que haurem d'afrontar tots plegats i que han de contribuir a no quedar-nos enrere de l'avenç tecnològic i a poder fer sostenible una sanitat pública que davant el creixent envelliment de la població i la manca de recursos es troba greument amenaçada.

Dr. Pedro Aparicio
Metge de Fortià

DONACIÓ DE SANG

*Moltesgràcies
Donant*

D'ençà de la recuperació de les donacions de sang a Fortià, iniciades el 2017, ja s'han realitzat quatre campanyes de donació: dues el 2017 i dues el 2018, amb un resultat molt positiu. Us detallem les donacions obtingudes a les tres primeres jornades, ja que l'última es va realitzar el 24 de juliol quan la revista ja estava tancada:

MARÇ 2017: 70 donacions i 5 oferiments.

AGOST 2017: 52 donacions sang, 9 donacions plasma i 8 oferiments.

MARÇ 2018: 34 donacions i 3 oferiments.

Són uns resultats molt bons i que es poden millorar amb la participació de més veïns. Els que encara no ho heu fet, us animem a venir en pròximes ocasions; als que ja ho feu, a continuar donant sang. És un petit gest que pot ajudar a tots aquells que necessiten sang i consolidar aquestes campanyes tan solidàries al nostre poble.

Les dues receptes publicades en aquest apartat són les guanyadores del Concurs de coques i pastissos, que es va celebrar el dia de la Castanyada a la plaça de l'Església.

El jurat, format pel Mag Fèlix, un membre de l'AMPA, un regidor i una hostalera del municipi, va escollir en la categoria de pastís amb millor gust el brownie de xocolates, de Jessica López; i en la categoria de més original el pastís de tres xocolates, de Marta Romaguera i David Alcalde.

Volem agrair la participació a tots els participants que es varen endur un estri de cuina com a obsequi. Moltes gràcies Jessica, Marta, David, Bibiana, Isabel, Bet, Sara, M. Rosa i Dolors.

Us animem a participar en el tercer concurs el pròxim 3 de novembre, dins els actes de la Castanyada 2018, no hi falteu!

Bon profit!

PASTÍS DE TRES XOCOLATES

INGREDIENTS

Pastís (24 cm):

- 150 grams de xocolata negra
- 150 grams de xocolata amb llet
- 150 grams de xocolata blanca
- 750 ml de nata per muntar
- 150 grams de sucre
- 3 sobres de quallada

Base:

- 100 grams de mantega
- 1 paquet de galetes tipus "Tosta Rica"

PREPARACIÓ

Fonem la mantega i piquem les galetes. Ho barregem bé i ho posem a la base del motlle.

Barregem 250 ml de nata per muntar, 250 ml de llet sencera i un sobre de quallada. Un cop dissolt afegim 50 grams de sucre, barregem bé i reservem. Trenquem a trossos petits tota la xocolata negra i la posem en un cassó fins que es fongui. Un cop desfeta hi afegim la barreja anterior, ho barregem bé i ho portem a ebullició lentament perquè la xocolata no es cremi. Un cop bulli, retirem el cassó del foc i dipositem la barreja sobre la base de galeta amb precaució de no trencar-la. Reservem a la nevera uns minuts fins que qualli.

Repetim el procediment anterior amb la xocolata amb llet per a la segona capa. Abans d'afegir la segona capa hem d'assegurar que la primera estigui ben quallada.

Finalment, repetim el procediment anterior amb la xocolata blanca per fer la tercera capa.

**Marta Romaguera
i David Alcalde**

BROWNIE DE 3 TEXTURES

BROWNIE

DE XOCOLATA BLANCA

INGREDIENTS

- 150 grams de cobertura de xocolata blanca
- 125 grams de mantega
- 75 grams de rovells d'ou
- 125 grams de clares d'ou
- 100 grams de sucre
- 60 grams de farina
- Ratlladures d'una llimona

PREPARACIÓ

Es desfà la mantega com si fos pomada, s'hi afegeix la cobertura desfeta i els rovells i les ratlladures de llimona. Aleshores, es barreja amb les clares d'ou muntades i cal afegir-hi la farina tamisada.

MOUSSE

DE XOCOLATA NEGRA

INGREDIENTS

- 325 grams de pasta bomba
- 325 grams de cobertura de xocolata negra
- 500 grams de nata muntada

PREPARACIÓ

Es prepara el termomix a 70°. S'escalfa la pasta bomba i s'afegeix la cobertura desfeta al bany Maria. Es barreja, amb molta cura, amb la nata muntada.

MOUSSE

DE XOCOLATA BLANCA

INGREDIENTS

- 250 grams de cobertura de xocolata blanca
- 500 grams de nata muntada
- 3 fulls de gelatina

PREPARACIÓ

Cal desfer la xocolata al bany Maria i afegir-hi la gelatina també desfeta. Tot seguit, es barreja amb la nata muntada.

PASTA BOMBA

INGREDIENTS

- 200 grams de rovells d'ous
- 100 grams d'ous
- 170 grams de sucre
- 80 grams d'aigua

PREPARACIÓ

Es prepara el termomix a 80° durant 30 o 40 minuts.

Jessica López

Fortià

FESTA MAJOR DE SANT CELS 2018

DT 24
JULIOL

De les 17 a les 21 del vespre
DONACIÓ DE SANG I PLASMA
Al Centre Agrícola i Social

DC 25
JULIOL

A les 8 del vespre.- al casal dels avis
Presentació del num 19 de la revista La Sibilla
+ "Exposició de Quadres pintats a l'oli

DJ 26
JULIOL

A 2/4 de 9 del vespre.- V MASTER CLASS D'SPINNING
al Parc Bosc, inscripcions trucar 620 402 160

DV 27
JULIOL

A les 8 del vespre.- Torneig de Futbol Sala
a la pista poliesportiva
A 2/4 de 10 del vespre.-
BOTIFARRADA POPULAR al Parc Bosc.
A les 11 de la nit.- NIT JOVE amb:
A la pista del Parc Bosc

Dj
**Xavi
Buixó**

BANDA
NEON

DS 28
JULIOL

De les 11 a les 8 del vespre.- A la Piscina Municipal **INFLABLES AQUÀTICS.**
A les 7 de la tarda.- A la pista de petanca (costat església) "**JUGA A BITLLES CATALANES**"
A 2/4 de 12 de la nit.- A la pista del Parc Bosc **BALL** amb l'Orquestra:

GERUNDA

DG 29
JULIOL

Tot seguit: **Disco Mòbil**

A les 11 del mati.- XV **CONCENTRACIÓ MOTOS Vespa** I CLÀSSIQUES.
Al parc dels Paradells.

A 2/4 d'1 del migdia.- **OFICI SOLEMNE** amb acompanyament
I tot seguit 2 **SARDANES** amb la Cobla:

A la 1 del Migdia.- "Vermutada Popular" a la plaça Catalunya.

A les 6 de la tarda.-**HAVANERES** amb:
A la pista del Parc Bosc.

ROSSINYOLETS

Els pescadors de Roses

Organitza:

Col.laboren:

Ajuntament
de Fortià

CE Fortià
Amics Vespa de Fortià
Joves de Fortià
La Botiga de Fortià
Remulla't
Recreoesport

Dani 609 787 664
Marti 667 506 544
info@olimpic.cat
Parking Restaurant Can Costa
Apd. 93 - 17600 Figueres (Girona)

